

Acord privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuala legate de comert

Membrii,

Dorind sa reduca distorsiunile si impedimentele in ceea ce priveste comertul international si tinand cont de necesitatea promovarii unei protectii eficiente si suficiente a drepturilor de proprietate intelectuala si sa faca in asa fel incat masurile si procedurile vizand asigurarea respectarii drepturilor de proprietate intelectuala sa nu devina prin ele inele obstacole pentru un comert legitim, Recunoscand, in acest scop, necesitatea elaborarii de noi reguli si discipline privind:

- a. aplicabilitatea principiilor fundamentale ale GATT 1994 si a acordurilor sau conventiilor internationale pertinente in materie de proprietate intelectuala;
- b. elaborarea de norme si principii adecvate referitoare la existenta, aria de aplicabilitate si exercitarea drepturilor de proprietate intelectuala legate de comert;
- c. elaborarea de mijloace eficiente si adecvate pentru asigurarea respectarii drepturilor de proprietate intelectuala legate de comert, cu luarea in considerare a diferentelor dintre sistemele juridice nationale;
- d. elaborarea de proceduri eficiente si rapide pentru prevenirea si reglementarea, in plan multilateral, a diferendelor intre guverne; si
- e. prevederile tranzitorii vizand ca participarea la rezultatele negocierilor sa fie cat mai completa,

Recunoscand necesitatea de a stabili un cadru multilateral de principii, reguli si discipline referitoare la comertul international cu marfuri contrafacute, Recunoscand ca drepturile de proprietate intelectuala sunt drepturi private, Recunoscand obiectivele fundamentale de politica generala publica a sistemelor nationale de protectie a proprietatii intelectuale, inclusiv obiectele in materie de dezvoltare si de tehnologie, Recunoscand de asemenea necesitatile speciale ale tarilor cel mai putin avansate Membre in ceea ce priveste punerea in aplicare a legilor si reglementarilor in plan national cu maximum de flexibilitate pentru ca aceste tari sa se poata dota cu o baza tehnologica solida si viabila, Subliniind ca este important sa se reduca tensiunile prin contractarea de angajamente intarite privind solutionarea prin proceduri multilaterale a diferendelor referitoare la probleme ale proprietatii intelectuale legate de comert, Dorind sa instaureze un sprijin reciproc intre OMC si Organizatia Mondiala de Proprietate Intelectuala (OMPI) si alte organizatii internationale competente. Convin dupa cum urmeaza:

PARTEA I: DISPOZITII GENERALE SI PRINCIPII FUNDAMENTALE

Articolul 1

Natura si aria de aplicabilitate a obligatiilor

1. Membrii vor da curs prevederilor prezentului Acord. Membrii vor putea, fara ca aceasta sa fie o obligatie, sa puna in aplicare in legislatia lor o protectie mai larga decat cea prevazuta in prezentul Acord, cu conditia ca aceasta protectie sa nu contravina prevederilor Acordului mentionat. Membrii vor fi liberi sa determine metoda adecvata pentru a pune in aplicare prevederile prezentului Acord in cadrul propriilor lor sisteme si practici juridice.
2. In sensul prezentului Acord, expresia "proprietate intelectuala" desemneaza toate categoriile de proprietate intelectuala care fac obiectul sectiunilor 1 la 7 ale Partii a II-a.
3. Membrii vor acorda tratamentul prevazut in prezentul Acord nationalilor celorlalti Membri. In ceea ce priveste dreptul de proprietate intelectuala pertinent, nationalii celorlalti Membri se vor intelege ca fiind persoanele fizice sau juridice indeplinind criteriile cerute pentru a beneficia de o protectie prevazuta in Conventia de la Paris (1967), Conventia de la Berna (1971), Conventia de la Roma si Tratatul privind proprietatea intelectuala in materie de circuite integrate, daca toti Membrii OMC erau membri ai acestor conventii². Orice Membru care se va prevala de posibilitatile oferite de paragraful 3 al Articolului 5 sau paragraful 2 al Articolului 6 din Conventia de la Roma va prezenta o notificare, astfel cum este prevazut in aceste prevederi, Consiliului pentru aspectele drepturilor de proprietate intelectuala legate de comert (in continuare denumit "Consiliul TRIPS").

Articolul 2

Conventii referitoare la proprietatea intelectuala

1. In ceea ce priveste Partile a II-a, a III-a si a IV-a ale prezentului Acord, Membrii se vor conforma Articolelor 1 la 12 si Articolului 19 din Conventia de la Paris (1967).
2. Nici o prevedere a Partii I la a IV-a a prezentului Acord nu va deroga de la obligatiile pe care Membrii pot sa le aiba unii fata de altii in virtutea Conventiei de la Paris, a Conventiei de la Berna, a Conventiei de la Roma sau a Tratatului asupra proprietatii intelectuale in materie de circuite integrate.

Articolul 3

Tratament national

1. Fiecare Membru va acorda nationalilor celorlalti Membri un tratament nu mai putin favorabil decat cel pe care il acorda propriilor nationali in ceea ce priveste protectia³ proprietatii intelectuale, sub rezerva exceptiilor deja prevazute, dupa caz, in Conventia de la Paris (1967), Conventia de la Berna (1971), Conventia de la Roma sau Tratatul asupra proprietatii intelectuale in materie de circuite integrate. In ceea ce priveste artistii interpreti sau executanti, producatorii de fonograme si organismele de radiodifuziune, aceasta obligatie nu se aplica decat pentru ceea ce reprezinta drepturi vizate in prezentul Acord. Orice Membru care se va prevala de posibilitatile oferite de Articolul 6 al Conventiei de la Berna (1971) sau de paragraful 1 b) al Articolului 16 al Conventiei de la Roma va prezenta o notificare Consiliului TRIPs, astfel cum este prevazut in aceste prevederi.
2. Membrii vor putea sa se prevaleze de exceptiile autorizate in virtutea paragrafului 1 in ceea ce priveste procedurile judiciare si administrative, inclusiv alegerea domiciliului sau stabilirea unui mandatar sub jurisdicia unui Membru, numai in cazurile in care aceste exceptii vor fi necesare pentru asigurarea aplicarii legilor si reglementarilor care nu sunt incompatibile cu prevederile prezentului Acord si in care astfel de practici nu vor fi aplicate de o maniera care sa constituie o restrictiune deghizata a comertului.

Articolul 4

Tratamentul natiunii celei mai favorizate

In ceea ce priveste protectia proprietatii intelectuale, orice avantaje, favoruri, privilegii sau imunitati acordate de un Membru nationalilor oricarei alte tari vor fi, imediat si neconditionat, acordate si nationalilor tuturor celorlalti Membri. Sunt exceptate de la aceasta obligatie toate avantajele, favorurile, privilegiile sau imunitatile acordate de un Membru:

- a. care decurg din acorduri internationale referitoare la asistenta judiciara sau executarea legilor in general si nu se limiteaza in special la protectia proprietatii intelectuale;
- b. care sunt acordate conform prevederilor Conventiei de la Berna (1971) sau ale Conventiei de la Roma care autorizeaza ca tratamentul acordat sa fie in functie nu de tratamentul national, ci de tratamentul acordat intr-o alta tara;
- c. privitoare la drepturile artistilor interpreti sau executanti, la producatorii de fonograme si la organismele de radiodifuziune care nu sunt vizate in prezentul Acord;
- d. care decurg din acorduri internationale referitoare la protectia proprietatii intelectuale a caror intrare in vigoare precede pe cea a Acordului OMC, cu conditia ca aceste acorduri sa fie notificate Consiliului TRIPs si sa nu constituie discriminare arbitrara sau nejustificata cu privire la nationalii altor Membri.

Articolul 5

Acorduri multilaterale privind achizitionarea sau mentinerea protectiei

Obligatiile decurgand din Articolele 3 si 4 nu se aplica procedurilor prevazute de acordurile multilaterale incheiate sub auspiciile OMPI pentru achizitionarea sau mentinerea de drepturi de proprietate intelectuala.

Articolul 6

Epuizare

In privinta reglementarii diferendelor in cadrul prezentului Acord, sub rezerva prevederilor Articolelor 3 si 4, nici o alta prevedere a prezentului Acord nu va fi utilizata pentru a trata problema epuizarii drepturilor de proprietate intelectuala.

Articolul 7

Obiective

Protectia si respectarea drepturilor de proprietate intelectuala ar trebui sa contribuie la promovarea inovatiei tehnologice si la transferul si difuzarea tehnologiei, in avantajul reciproc al celor care creeaza si al celor care utilizeaza cunostinte tehnice de o maniera favorabila pentru binele social si economic, si sa asigure un echilibru de drepturi si obligatii.

Articolul 8

Principii

1. Membrii vor putea, atunci cand elaboreaza sau modifica legile si reglementarile lor, sa adopte masurile necesare pentru a proteja sanatatea publica si nutritia si pentru a promova interesul public in sectoare de o importanta vitala pentru dezvoltarea lor social-economica si tehnologica, cu conditia ca aceste masuri sa fie compatibile cu prevederile prezentului Acord.
2. Masuri adecvate, cu conditia ca ele sa fie compatibile cu prevederile prezentului Acord, vor putea fi necesare in scopul evitarii folosirii abuzive a drepturilor de proprietate intelectuala de catre detinatorii de drepturi sau recurgerii la practici care sa restranga de o maniera nerezonabila comertul sau care prejudiciaza transferul international de tehnologie.

PARTEA A II-A

NORME REFERITOARE LA EXISTENTA, ARIA DE APLICABILITATE SI EXERCITAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALA

SECTIUNEA 1: DREPTURI DE AUTOR SI DREPTURI CONEXE

Articolul 9

Raporturi cu Conventia de la Berna

1. Membrii se vor conforma Articolelor 1 la 21 ale Conventiei de la Berna (1971) si Anexei la respectiva Conventie. Cu toate acestea, Membrii nu vor avea drepturi nici obligatii in baza prezentului Acord in ceea ce priveste drepturile conferite de articolul 6 bis al Conventiei respective sau drepturile care sunt derivate din aceasta.
2. Protectia dreptului de autor se va extinde asupra expresiilor, iar nu asupra ideilor, procedurilor, metodelor de functionare sau conceptelor matematice ca atare.

Articolul 10

Programe de calculator si compilatii de date

1. Programele de calculator, fie ca sunt exprimate in cod sursa, fie in cod obiect, vor fi protejate ca opere literare in baza Conventiei de la Berna (1971).
2. Compilatiile de date sau de alte elemente, fie ca sunt reproduse pe suport exploatabil pe masina, fie sub orice alta forma care, fie pe motiv de alegere, fie prin aranjarea continutului lor, constituie creatii intelectuale, vor fi protejate ca atare. Aceasta protectie, care nu se va intinde asupra datelor sau elementelor in sine, va fi fara prejudiciu cu privire la orice drept de autor care subzista pentru datele sau elementele in sine.

Articolul 11

Drepturi de inchiriere

In ceea ce priveste cel putin programele de calculator si operele cinematografice, un Membru va acorda autorilor si avanzilor lor de drept, dreptul de a autoriza sau de a interzice inchirierea

comerciala catre public de originale sau copii ale operelor lor protejate prin drept de autor. Un Membru va fi exonerat de aceasta obligatie in ceea ce priveste operele cinematografice cu exceptia cazului in care aceasta inchiriere a condus la realizarea unei raspandiri largi a copiilor acestor opere, care sa compromita intr-un mod important dreptul exclusiv de reproducere conferit in acest Membru autorilor si avanzilor lor de drept. In ceea ce priveste programele de calculator, aceasta obligatie nu se aplica inchirierilor in cazurile in care programul in sine nu este obiectul esential al inchirierii.

Articolul 12

Durata protectiei

De fiecare data cand durata protectiei unei opere, alta decat o opera fotografica sau o opera de arta aplicata, este calculata pe o baza alta decat viata unei persoane fizice, aceasta durata va fi de cel putin 50 ani de la sfarsitul anului calendaristic de publicare autorizata, sau, daca o astfel de publicare autorizata nu are loc in cei 50 de ani calculati de la data realizarii operei, de cel putin 50 ani calculati de la sfarsitul anului calendaristic al realizarii.

Articolul 13

Limitari si exceptii

Membrii vor restrange limitarile drepturilor exclusive sau exceptiilor de la aceste drepturi la unele cazuri speciale care nu aduc atingere exploatarii normale a operei si nici nu cauzeaza un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale detinatorului dreptului.

Articolul 14

Protectia artistilor interpreti sau executanti, a producatorilor de fonograme (inregistrari sonore) si a organismelor de radiodifuziune

1. In ceea ce priveste fixarea executiei lor pe o fonograma, artistii interpreti sau executanti vor avea posibilitatea de a impiedica actele mentionate in continuare atunci cand vor fi intreprinse fara autorizarea lor: fixarea executiei lor nefixate si reproducerea acestei fixari. Artistii interpreti sau executanti vor avea de asemenea posibilitatea de a impiedica actele mentionate in continuare atunci cand vor fi intreprinse fara autorizarea lor: radiodifuzarea prin intermediul undelor radioelectrice si comunicarea catre public a executiei lor directe.
2. Producatorii de fonograme se vor bucura de dreptul de a autoriza sau interzice reproducerea directa sau indirecta a fonogramelor lor.
3. Organismele de radiodifuziune vor avea dreptul de a interzice actele mentionate in continuare atunci cand vor fi intreprinse fara autorizarea lor: inregistrarea, fixarea, reproducerea fixarilor si reemiterea prin intermediul undelor radioelectrice a emisiunilor, precum si a comunicarii catre public a emisiunilor lor de televiziune. In cazurile in care Membrii nu vor acorda astfel de drepturi organismelor de radiodifuziune, ele vor da titularilor dreptului de autor asupra continutului emisiunilor posibilitatea de a impiedica actele susmentionate, sub rezerva prevederilor Conventiei de la Berna (1971).
4. Prevederile Articolului 11 in ceea ce priveste programele de calculator se vor aplica mutatis mutandis producatorilor de fonograme si oricaror altor detinatori de drepturi asupra fonogramelor astfel cum sunt ele stabilite in legislatia unui Membru. Daca, la 15 aprilie 1994, un Membru aplica un sistem de remunerare echitabila pentru detinatorii de drepturi referitoare la inchirierea fonogramelor, el va putea mentine acest sistem, cu conditia ca inchirierea comerciala a fonogramelor sa nu aiba ca efect compromiterea de o maniera importanta a drepturilor exclusive de reproducere a detinatorilor de drepturi.
5. Durata protectiei oferite in baza prezentului Acord artistilor interpreti sau executanti si producatorilor de fonograme nu va fi inferioara unei perioade de 50 ani calculate de la sfarsitul anului calendaristic al fixarii sau executiei. Durata de protectie acordata in aplicarea paragrafului 3 nu va fi inferioara unei perioade de 50 ani calculate de la sfarsitul anului calendaristic al radiodifuzarii.
6. Orice Membru va putea, in raport cu drepturile conferite in baza paragrafelor 1, 2 si 3, sa prevada conditii, limitari, exceptii si rezerve in masura autorizata prin Conventia de la Roma. Totusi, prevederile Articolului 18 al Conventiei de la Berna (1971) se vor aplica de asemenea, mutatis mutandis, drepturilor artistilor interpreti sau executanti si celor ale producatorilor de fonograme.

SECTIUNEA 2: MARCILE DE FABRICA SAU DE COMERT

Articolul 15

Obiectul protectiei

1. Orice semn sau orice combinatie de semne, capabil sa deosebeasca un produs sau un serviciu al unei intreprinderi de cel al altor intreprinderi va putea sa constituie o marca de fabrica sau de comert. Astfel de semne, in special cuvintele, inclusiv numele de persoane, literele, cifrele, elementele figurative si combinatiile de culori, precum si orice combinatie a acestor semne vor fi susceptibile sa fie inregistrate ca marci de fabrica sau de comert. In cazurile in care anumite semne nu sunt in sine in masura sa distinga produsele sau serviciile pertinente. Membrii vor putea conditiona inregistrabilitatea de caracterul distinctiv dobandit prin folosinta. Membrii vor putea solicita drept conditie de inregistrare ca semnele sa fie perceptibile vizual.
2. Paragraful 1 nu va fi considerat ca impiedicand un Membru sa refuze inregistrarea unei marci de fabrica sau de comert pentru alte motive, cu conditia ca acestea sa nu deroge de la prevederile Conventiei de la Paris (1967).
3. Membrii vor putea conditiona inregistrabilitatea de folosire. Totusi, folosirea efectiva a unei marci de fabrica sau de comert nu va fi o conditie pentru depunerea unei cereri de inregistrare. O cerere nu va fi respinsa pentru singurul motiv ca folosirea avuta in vedere a marcii de fabrica sau de comert nu a avut loc inainte de expirarea unei perioade de trei ani incepand de la data cererii.
4. Natura produselor sau serviciilor carora li se aplica o marca de fabrica sau de comert nu va constitui in nici un caz un obstacol la inregistrarea marcii.
5. Membrii vor publica fiecare marca de fabrica sau de comert fie inainte ca ea sa fie inregistrata, fie in cel mai scurt termen dupa inregistrare si vor acorda o posibilitate rezonabila de a se cere radierea inregistrarii. In plus, Membrii vor putea acorda posibilitatea de opunere la inregistrarea unei marci de fabrica sau de comert.

Articolul 16

Drepturi conferite

1. Titularul unei marci de fabrica sau de comert inregistrate va avea dreptul exclusiv de a impiedica orice terti actionand fara consimtamantul sau sa utilizeze in cadrul operatiunilor comerciale semne identice sau similare pentru produse sau servicii identice sau similare celor pentru care marca de fabrica sau de comert a fost inregistrata, in cazul in care o astfel de utilizare ar genera un risc de confuzie. In caz de folosinta a unui semn identic pentru produse sau servicii identice, existenta riscului de confuzie va fi prezumata. Drepturile descrise mai sus nu vor aduce prejudiciu nici unui drept anterior existent si nu vor afecta posibilitatea pe care o au Membrii de a institui drepturi accesibile pe baza folosirii.
2. Articolul 6 bis al Conventiei de la Paris (1967) se va aplica, mutatis mutandis, serviciilor. Pentru a se stabili daca o marca de fabrica sau de comert este notoriu cunoscuta, Membrii vor tine seama de notorietatea acestei marci in cadrul segmentului de public respectiv, inclusiv de notorietatea in Membrul in discutie, obtinuta ca urmare a promovarii acestei marci.
3. Articolul 6 bis al Conventiei de la Paris (1967) se va aplica, mutatis mutandis, produselor sau serviciilor care nu sunt similare celor pentru care este inregistrata o marca de fabrica sau de comert, cu conditia ca folosirea acestei marci pentru aceste produse sau servicii sa indice o legatura intre aceste produse sau servicii si titularul marcii inregistrate si cu conditia ca aceasta folosire sa riste sa dauneze intereselor titularului marcii inregistrate.

Articolul 17

Exceptii

Membrii vor putea prevedea exceptii limitate privind drepturile conferite printr-o marca de fabrica sau de comert, de exemplu in ceea ce priveste folosirea loiala a termenilor descriptivi, cu conditia ca aceste exceptii sa tina cont de interesele legitime ale titularului marcii si ale tertilor.

Articolul 18

Durata protectiei

Inregistrarea initiala si fiecare reinnoire a inregistrarii unei marci de fabrica sau de comert vor fi de o durata de minimum sapte ani. Inregistrarea unei marci de fabrica sau de comert va fi reinnoibila nelimitat in timp.

Articolul 19

Obligatia de folosinta

1. Daca folosirea unei marci de fabrica sau de comert este obligatorie pentru mentinerea unei inregistrari, inregistrarea nu va putea fi radiata decat dupa o perioada neintrerupta de nefolosire de cel putin trei ani, cu exceptia cazului in care titularul marcii prezinta motive valabile referitoare la existenta unor obstacole la o astfel de folosire. Circumstantele independente de vointa titularului marcii, care constituie un obstacol la folosirea marcii, de exemplu restrictii la import sau alte prescriptii guvernamentale vizand produsele sau serviciile protejate prin marca, vor fi recunoscute ca motive valabile ale nefolosirii.
2. Atunci cand folosirea unei marci de fabrica sau de comert se va face de catre o alta persoana sub controlul titularului, aceasta se va considera ca o folosire a marcii in scopul mentinerii inregistrarii.

Articolul 20

Alte cerinte

Folosirea unei marci de fabrica sau de comert in cursul unor operatiuni comerciale nu va fi impiedicata de o maniera nejustificata prin cerinte speciale, cum ar fi folosirea impreuna cu o alta marca, folosirea sub o forma speciala sau folosirea de o maniera care sa dauneze capacitatii sale de a distinge produsele sau serviciile unei intreprinderi de cele ale altor intreprinderi. Aceasta nu va exclude o cerinta stipuland folosirea marcii care identifica intreprinderea care produce produsele sau serviciile alaturi, dar nu legata de marca ce distinge produsele sau serviciile respective ale acestei intreprinderi.

Articolul 21

Licentiere si cesionare

Membrii vor putea stabili conditiile privind concesionarea de licente si cesionarea de marci de fabrica sau de comert, intelegandu-se ca nu va fi autorizata concesionarea de licente obligatorii pentru marci si ca titularul unei marci inregistrate va avea dreptul sa o cedeze cu sau fara transferul afacerii careia marca ii apartine.

SECTIUNEA 3: INDICATII GEOGRAFICE

Articolul 22

Protectia indicatiilor geografice

1. In sensul prezentului Acord, prin indicatii geografice se inteleg indicatii care servesc la identificarea unui produs ca fiind originar din teritoriul unui Membru sau dintr-o regiune ori localitate din acest teritoriu, in cazurile in care o calitate, un renume sau o alta caracteristica anume a produsului poate fi atribuita in mod esential acestei origini geografice.
2. In ceea ce priveste indicatiile geografice, Membrii vor prevedea mijloacele juridice care sa permita partilor interesate sa impiedice:
 - a. utilizarea, in desemnarea sau prezentarea unui produs, a oricarui mijloc care indica sau sugereaza ca produsul in cauza este originar dintr-o regiune geografica alta decat locul adevarat de origine intr-un mod care sa induca publicul in eroare cu privire la originea geografica a produsului;
 - b. orice utilizare care constituie un act de concurenta neloiala in sensul Articolului 10 bis al Conventiei de la Paris (1967).
3. Un Membru va refuza sau va anula, fie din oficiu daca legislatia ii permite, fie la cererea unei parti interesate, inregistrarea unei marci de fabrica sau de comert care contine o indicatie geografica sau este constituita dintr-o astfel de indicatie, pentru produse care nu sunt originare din teritoriul indicat, daca utilizarea acestei indicatii in marca de fabrica sau de

comert pentru astfel de produse in acest Membru este de natura sa induca publicul in eroare cu privire la locul adevarat de origine.

4. Prevederile paragrafelor precedente ale acestui Articol vor fi aplicabile unei indicatii geografice care, chiar daca este literalmente exacta in ceea ce priveste teritoriul, regiunea sau localitatea din care produsele sunt originare, face sa se inteleaga in mod gresit de catre public ca produsele sunt originare dintr-un alt teritoriu.

Articolul 23

Protectia suplimentara a indicatiilor geografice pentru vinuri si produse alcoolice

1. Fiecare Membru va prevedea mijloacele juridice care sa permita partilor interesate sa impiedice utilizarea indicatiilor geografice care identifica vinuri care nu sunt originare din locul indicat de indicatia geografica respectiva sau care identifica produse alcoolice pentru produse alcoolice care nu sunt originare din locul indicat prin indicatia geografica respectiva, chiar in cazurile in care originea adevarata a produsului este indicata sau in cazurile in care indicatia geografica este utilizata in traducere sau este insotita de expresii cum ar fi "de genul", "de tipul", "de stilul", "imitatie" sau altele.
2. Inregistrarea unei marci de fabrica sau de comert pentru vinuri care contine sau consta din o indicatie geografica ce identifica vinuri sau inregistrarea unei marci de fabrica ori de comert pentru produse alcoolice care contine sau este constituita din o indicatie geografica ce identifica produse alcoolice va fi refuzata sau anulata, fie din oficiu daca legislatia unui Membru permite aceasta, fie la cererea unei parti interesate, in ceea ce priveste vinurile sau produsele alcoolice care nu au aceasta origine.
3. In caz de indicatii geografice omonime pentru vinuri, protectia va fi acordata fiecarei indicatii, sub rezerva dispozitiilor paragrafului 4 al Articolului 22. Fiecare Membru va stabili conditiile practice in care indicatiile omonime respective vor fi differentiate unele de altele, tinandu-se cont de necesitatea asigurarii unui tratament echitabil producatorilor respectivi, si va face in asa fel incat consumatorii sa nu fie indusi in eroare.
4. Pentru a facilita protectia indicatiilor geografice pentru vinuri, vor fi purtate negocieri la Consiliul TRIPs cu privire la constituirea unui sistem multilateral de notificare si de inregistrare a indicatiilor geografice pentru vinurile susceptibile de a beneficia de o protectie in Membrii care participa la sistem.

Articolul 24

Negocieri internationale; exceptii

1. Membrii convin sa intre in negocieri in scopul cresterii protectiei indicatiilor geografice specifice in baza Articolului 23. Prevederile paragrafelor 4 la 8 nu vor fi invocate de un Membru pentru a refuza sa poarte negocieri sau sa incheie Acorduri bilaterale ori multilaterale. In cadrul acestor negocieri, Membrii vor fi gata sa examineze aplicabilitatea continua a acestor prevederi la indicatiile geografice specifice a caror utilizare va face obiectul acestor negocieri.
2. Consiliul TRIPs va examina periodic aplicarea prevederilor prezentei sectiuni; el va proceda la o prima examinare intr-un termen de doi ani de la data intrarii in vigoare a Acordului OMC. Orice problema referitoare la respectarea obligatiilor decurgand din aceste prevederi va putea fi adusa in atentia Consiliului, care, la cererea unui Membru, va tine consultari cu orice Membr(u)(i) in problema respectiva pentru care nu a fost posibil sa se gaseasca o solutie satisfacatoare prin consultari bilaterale sau plurilaterale intre Membrii respectivi. Consiliul va lua masurile care vor putea fi convenite pentru facilitarea functionarii prezentei sectiuni si pentru favorizarea realizarii obiectivelor acesteia.
3. Atunci cand va pune in aplicare aceasta sectiune, un Membru nu va diminua protectia indicatiilor geografice care exista in acest Membru la data imediat anterioara celei de intrare in vigoare a Acordului OMC.
4. Nici o prevedere din prezenta sectiune nu va cere unui Membru sa impiedice folosinta continua si similara a unei indicatii geografice anume dintr-un alt Membru care identifica vinuri sau produse alcoolice in ceea ce priveste produse sau servicii, de catre unul din nationalii sau de catre una din persoanele domiciliata pe teritoriul care a utilizat aceasta indicatie geografica intr-un mod continuu pentru produse sau servicii identice sau inrudite pe teritoriul acestui Membru fie a) pentru o perioada de 10 ani inainte de 15 aprilie 1994, fie b) cu buna credinta, inainte de aceasta data.

5. In cazurile in care o marca de fabrica sau de comert a fost depusa sau inregistrata cu buna credinta, sau in cazurile in care drepturile cu privire la o marca de fabrica sau de comert au fost dobandite prin folosinta cu buna credinta:
 - a. inainte de data aplicarii prezentei prevederi in acest Membru astfel cum ea este definita in Partea a VI-a; sau
 - b. inainte ca indicatia geografica sa fie protejata in tara sa de origine, masurile adoptate pentru punerea in aplicare a prezentei sectiuni nu vor prejudicia eligibilitatea sau validitatea inregistrarii unei marci de fabrica sau de comert sau dreptul de folosinta a unei marci de fabrica sau de comert, pe motiv ca aceasta marca este identica sau similara cu o indicatie geografica.
6. Nici o prevedere din prezenta sectiune nu va cere unui Membru sa aplice prevederile prezentei sectiuni in ceea ce priveste o indicatie geografica a oricarui alt Membru pentru produsele si serviciile pentru care indicatia pertinenta este identica cu termenul uzual utilizat in vocabularul curent ca nume comun al acelor produse sau servicii pe teritoriul aceluia Membru. Nici o prevedere din prezenta sectiune nu va cere unui Membru sa aplice prevederile prezentei sectiuni in ceea ce priveste o indicatie geografica a oricarui alt Membru pentru produsele viticole pentru care indicatia pertinenta este identica cu numele uzual al unei varietati de struguri existente pe teritoriul aceluia Membru la data intrarii in vigoare a Acordului OMC.
7. Un Membru va putea dispune ca orice cerere formulata in baza prezentei sectiuni cu privire la folosinta sau la inregistrarea unei marci de fabrica sau de comert sa fie prezentata intr-un termen de cinci ani dupa ce folosinta prejudiciabila a indicatiei protejate va fi devenit general cunoscuta in acest Membru sau dupa data inregistrarii marcii de fabrica sau de comert in acest Membru, cu conditia ca marca sa fi fost publicata la acea data, daca data respectiva este anterioara datei la care folosinta prejudiciabila va fi devenit general cunoscuta in acest Membru, cu conditia ca indicatia geografica sa nu fie utilizata sau inregistrata cu rea credinta.
8. Prevederile prezentei sectiuni nu vor prejudicia in nici un fel dreptul oricarei persoane de a folosi, in cursul operatiunilor comerciale, numele sau sau al predecesorului sau in afaceri, cu exceptia cazului cand acest nume este folosit de o maniera care sa induca publicul in eroare.
9. Nu va exista obligatie in baza prezentului Acord de a se proteja indicatii geografice care nu sunt protejate in tara lor de origine sau care inceteaza sa fie protejate ori care cad in desuetudine in tara respectiva.

SECTIUNEA 4: DESENE SI MODELE INDUSTRIALE

Articolul 25

Cerinte pentru a beneficia de protectie

1. Membrii vor prevedea protectia desenelor si modelelor industriale create in mod independent care sunt noi sau originale. Membrii vor putea dispune ca desenele si modelele nu sunt noi sau originale daca ele nu difera in mod semnificativ de desene sau modele cunoscute sau de combinatii de elemente ale unor desene sau modele cunoscute. Membrii vor putea dispune ca o astfel de protectie nu se va extinde asupra desenelor si modelelor dictate in mod esential de considerente tehnice sau functionale.
2. Fiecare Membru trebuie sa faca in asa fel ca prevederile privind garantarea protectiei desenelor si modelelor de textile, in special in ceea ce priveste orice cost, examinare sau publicare, sa nu compromita in mod nerezonabil posibilitatea de a cere si de a obtine aceasta protectie. Membrii vor fi liberi sa indeplineasca aceasta obligatie prin legislatia in materie de desene si modele industriale sau prin legislatia in materie de drept de autor.

Articolul 26

Protectie

1. Titularul unui desen sau model industrial protejat are dreptul sa impiedice tertii care actioneaza fara consimtamantul sau sa fabrica, sa vanda sau sa importe articole care comporta sau contin un desen sau model care este, in totalitate sau intr-o masura substantiala, o copie a acestui desen sau model protejat, atunci cand actele respective vor fi facute in scopuri comerciale.
2. Membrii vor putea prevedea exceptii limitate cu privire la protectia desenelor si modelelor industriale, cu conditia ca acestea sa nu aduca atingere de o maniera nejustificata exploatarii normale a desenelor sau modelelor industriale protejate si nici sa nu cauzeze un prejudiciu

nejustificat intereselor legitime ale titularului desenului sau modelului protejat, cu luarea in considerare a intereselor legitime ale tertilor.

3. Durata protectiei oferite va fi de minimum 10 ani.

SECTIUNEA 5: BREVETE

Articolul 27

Obiect brevetabil

1. Sub rezerva prevederilor paragrafelor 2 si 3, un brevet va putea fi obtinut pentru orice inventie, de produs sau de procedeu, in toate domeniile tehnologice, cu conditia ca aceasta sa fie noua, sa implice o activitate inventiva si sa fie susceptibila de aplicare industrială. Sub rezerva prevederilor paragrafului 4 al Articolului 65, a paragrafului 8 al Articolului 70 si a paragrafului 3 din prezentul Articol, vor putea fi obtinute brevete si va fi posibil sa se beneficieze de drepturi de brevet fara discriminare in ceea ce priveste locul de origine al inventiei, domeniul tehnologic si faptul ca produsele sunt importate sau sunt de origine nationala.
2. Membrii vor putea exclude de la brevetare inventiile pentru care este necesar sa se impiedice exploatarea comerciala pe teritoriul lor pentru protectia ordinii publice sau a moralitatii, inclusiv pentru protectia sanatatii si vietii persoanelor si animalelor sau prezervarea vegetalelor sau pentru a evita aducerea de atingeri grave mediului inconjurator, cu conditia ca aceasta excludere sa nu depinda numai de faptul ca exploatarea este interzisa prin legislatia lor.
3. Membrii vor putea de asemenea exclude de la brevetare:
 - a. metodele diagnostice, terapeutice si chirurgicale pentru tratamentul persoanelor sau animalelor;
 - b. vegetalele si animalele altele decat microorganismele, precum si procedeele esentialmente biologice de obtinere de vegetale sau animale, altele decat procedeele nebiologice sau microbiologice. Totusi, Membrii vor prevedea protectia varietatilor vegetale prin brevete, printr-un sistem sui generis eficient sau printr-o combinatie a acestor doua mijloace. Prevederile prezentului alineat vor fi reexamineate la patru ani dupa data intrarii in vigoare a Acordului OMC.

Articolul 28

Drepturi conferite

1. Un brevet va conferi titularului sau urmatoarele drepturi exclusive:
 - a. in cazurile in care obiectul brevetului este un produs, sa impiedice tertii care actioneaza fara consimtamantul sau sa desfășoare urmatoarele acte: sa fabrice, sa foloseasca, sa ofere spre vanzare, sa vanda sau sa importe în aceste scopuri acel produs;
 - b. in cazurile in care obiectul brevetului este un procedeu, sa impiedice tertii care actioneaza fara consimtamantul sau sa desfășoare actul constand in utilizarea procedeiului, precum si urmatoarele acte: folosirea, oferirea spre vanzare, vanzarea sau importul in aceste scopuri, cel puțin in ce priveste produsul obtinut direct prin acel procedeu.
2. Titularul unui brevet va avea, de asemenea, dreptul de a ceda sau de a transmite pe cale succesorală brevetul si de a încheia contracte de licență.

Articolul 29

Conditii impuse depunatorilor de cereri de brevet

1. Membrii vor cere depunatorului unei cereri de brevet ca acesta sa divulge inventia de o maniera suficient de clara si completa pentru ca o persoana calificata sa o poata executa și vor putea cere de la acesta sa indice maniera cea mai buna de executare a inventiei cunoscute de inventator la data depozitului sau, in cazul in care este invocata prioritatea, la data de prioritate a cererii.
2. Membrii vor putea cere depunatorului unei cereri de brevet sa furnizeze informatii asupra cererilor respective pe care le va fi depus si brevetelor respective care ii vor fi fost acordate in strainatate.

Articolul 30

Exceptii la drepturile conferite

Membrii vor putea sa prevada exceptii limitate la drepturile exclusive conferite printr-un brevet, cu conditia ca acestea sa nu aduca atingere in mod nejustificat exploatarei normale a brevetului si nici sa cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului brevetului, cu luarea in considerare a intereselor legitime ale tertilor.

Articolul 31

Alte utilizari fara autorizarea detinatorului dreptului

In cazurile in care legislatia unui Membru permite alte utilizari⁷ ale obiectului unui brevet fara autorizarea detinatorului dreptului, inclusiv utilizarea de catre puterile publice sau de catre terti autorizati de catre acestea, vor fi respectate urmatoarele prevederi:

- a. autorizarea acestei utilizari va fi examinata pe baza circumstantelor proprii acesteia;
- b. o astfel de utilizare va putea sa nu fie permisa decat daca, inaintea acestei utilizari, candidatul utilizator s-a straduit sa obtina autorizarea de la detinatorul dreptului, in conditii si modalitati comerciale rezonabile si daca cu toate eforturile sale nu a reusit aceasta intr-un termen rezonabil. Un Membru va putea deroga de la aceasta prevedere in situatii de urgenta nationala sau in alte circumstante de extrema urgenta sau in caz de utilizare publica cu scopuri necomerciale. In situatii de urgenta nationala sau de alte circumstante de extrema urgenta, detinatorul dreptului va fi totusi avizat imediat ce va fi rezonabil posibil. In caz de utilizare publica in scopuri necomerciale, atunci cand puterile publice sau intreprinderea contractanta, fara sa faca cercetare de brevet, cunosc sau au motive demonstrabile de a cunoaste ca un brevet valabil este sau va fi utilizat de catre puterile publice sau in contul acestora, detinatorul dreptului va fi avizat despre aceasta in cel mai scurt timp;
- c. intinderea si durata unei astfel de utilizari vor fi limitate la scopurile pentru care aceasta a fost autorizata, iar in cazul tehnologiei de semiconductori, respectiva utilizare va fi destinata numai pentru scopuri publice necomerciale sau pentru a remedia o practica ce a fost stabilita, in baza unei proceduri judiciare sau administrative, ca fiind anticoncurentiala;
- d. o astfel de utilizare va fi neexclusiva;
- e. o astfel de utilizare va fi netransmisibila, cu exceptia partii din intreprindere sau a fondului de comert care beneficiaza de aceasta;
- f. orice utilizare de acest gen va fi autorizata in principal pentru aprovizionarea pietei interne a Membrului care a autorizat aceasta utilizare;
- g. autorizarea unei astfel de utilizari va fi susceptibila de a inceta, sub rezerva ca interesele legitime ale persoanelor astfel autorizate sa fie protejate de o maniera adecvata, daca si atunci cand circumstantele care au condus la aceasta inceteaza sa existe si este de crezut ca nu se vor mai reproduce. Autoritatea competenta va fi abilitata sa reexamineze, pe baza de cerere motivata, daca circumstantele continua sa existe;
- h. detinatorul dreptului va primi o remunerare adecvata corespunzatoare fiecarui caz in parte, cu luarea in considerare a valorii economice a autorizarii;
- i. valabilitatea juridica a oricarei decizii privind autorizarea unei astfel de utilizari va putea face obiectul unei revizuri judiciare sau altei revizuri independente de catre o autoritate superioara distincta a acestui Membru;
- j. orice decizie referitoare la remunerarea prevazuta in raport cu o astfel de utilizare va putea face obiectul unei revizuri judiciare sau unei alte revizuri independente de catre o autoritate superioara distincta a acestui Membru;
- k. Membrii nu sunt tinuti sa aplice conditiile enuntate la alineatele b) si f) in cazurile in care o astfel de utilizare este permisa pentru a remedia o practica considerata ca anticoncurentiala ca urmare a unei proceduri judiciare sau administrative. Necesitatea de a corecta practicile anticoncurentiale poate fi luata in considerare in stabilirea remunerarii in astfel de cazuri. Autoritatile competente vor fi abilitate sa refuze incetarea autorizarii daca si atunci cand circumstantele care au condus la aceasta autorizare risca sa se produca din nou;
- l. in cazurile in care o astfel de utilizare este autorizata pentru a permite exploatarea unui brevet ("al doilea brevet") care nu poate fi exploatat fara sa se aduca atingere unui alt brevet ("primul brevet"), urmatoarele conditii suplimentare vor fi aplicabile:
 - i. inventia revendicata in cel de-al doilea brevet presupune un progres tehnologic important, de un interes economic substantial, in raport cu inventia revendicata in primul brevet;

- ii. titularul primului brevet va avea dreptul la o licenta reciproca in conditii rezonabile pentru utilizarea inventiei revendicate in cel de-al doilea brevet;
- iii. utilizarea autorizata in raport cu primul brevet va fi netransmisibila cu exceptia cazului in care cel de al doilea brevet este de asemenea transmis

Articolul 32 **Revocare / Decadere**

Pentru orice decizie referitoare la revocarea sau decaderea unui brevet se va acorda posibilitatea unei revizuirii judiciare.

Articolul 33 **Durata protectiei**

Durata de protectie oferita nu se va termina inainte de expirarea unei perioade de 20 ani calculati de la data depozitarii.

Articolul 34 **Brevete de procedeu: sarcina probei**

1. Pentru scopurile procedurii civile referitoare la incalcarea drepturilor titularului mentionate la paragraful 1 b) al Articolului 28, daca obiectul brevetului este un procedeu de obtinere a unui produs, autoritatile judiciare vor fi abilitate sa dispuna paratului sa demonstreze ca procedeu utilizat pentru obtinerea unui produs identic este diferit de procedeu brevetat. In consecinta, Membrii vor dispune, in cazul a cel putin una din situatiile de mai jos, ca orice produs identic fabricat fara consimtamantul titularului brevetului va fi, pana la proba contrarie, considerat ca fiind obtinut prin procedeu brevetat:
 - a. produsul obtinut prin procedeu brevetat este nou;
 - b. probabilitatea este mare ca produsul identic a fost obtinut prin procedeu respectiv si ca titularul brevetului nu a putut, in ciuda unor eforturi rezonabile, sa stabileasca ce procedeu a fost de fapt utilizat.
2. Orice Membru va fi liber sa dispuna ca sarcina probei mentionate la paragraful 1 va incumba pretinsului contravenient numai daca conditia prevazuta la alineatul a) este indeplinita sau numai daca conditia prevazuta la alineatul b) este indeplinita.
3. Cu ocazia prezentarii probei contrarii, vor fi luate in considerare interesele legitime ale paratilor legate de protectia secretelor lor de fabricatie si de comert.

SECTIUNEA 6: SCHEME DE CONFIGURATIE (TOPOGRAFII) DE CIRCUITE INTEGRATE

Articolul 35 **Legaturi cu Tratatul IPIC**

Membrii convin sa acorde protectia schemelor de configuratie (topografiilor) de circuite integrate (denumite in prezentul Acord "scheme de configuratie") conform Articolelor 2 la 7 (cu exceptia paragrafului 3 al Articolului 6), Articolului 12 si paragrafului 3 al Articolului 1 din Tratatul IPIC si, in plus, sa respecte prevederile de mai jos.

Articolul 36 **Aria de aplicabilitate a protectiei**

Sub rezerva prevederilor paragrafului 1 al Articolului 37, Membrii vor considera ca ilegale actele mentionate in continuare daca acestea sunt indeplinite fara autorizarea detinatorului dreptului9: importul, vanzarea sau distributia in oricare alt mod, cu scopuri comerciale, a unei scheme de configuratie protejate, a unui circuit integrat in care este incorporata o schema de configuratie protejata, sau a unui articol care incorporeaza un astfel de circuit integrat, numai in masura in care acest articol continua sa contina o schema de configuratie reprodusa in mod ilicit.

Articolul 37

Acte care nu necesita autorizarea detinatorului dreptului

1. Independent de prevederile Articolului 36, nici un Membru nu va considera ca ilegala indeplinirea oricarui act vizat in articolul respectiv cu privire la un circuit integrat care incorporeaza o schema de configuratie reprodusa ilegal, sau orice articol care incorporeaza un astfel de circuit integrat, atunci cand persoana care indeplineste sau face sa se indeplineasca aceste acte nu stia si nu avea motiv valabil sa stie, atunci cand el a achizitionat respectivul circuit integrat sau articolul care il incorporeaza, ca acesta continea o schema de configuratie reprodusa in mod ilicit. Membrii vor dispune ca, dupa momentul la care aceasta persoana va fi primit un aviz prin care a fost informata in mod suficient ca schema de configuratie este reprodusa in mod ilicit, aceasta va putea indeplini oricare din actele vizate cu privire la stocurile de care dispune sau pe care le-a comandat inainte de acest moment, dar va putea fi obligata sa plateasca detinatorului dreptului o suma echivalenta cu o redeventa rezonabila cum ar fi cea care ar fi exigibila in cadrul unei licente negociate in mod liber pentru o astfel de schema de configuratie.
2. Conditiiile mentionate la alineatele a) la k) ale Articolului 31 se vor aplica, mutatis mutandis, in caz de concesiune a unei licente nevoluntare pentru o schema de configuratie sau pentru utilizarea acesteia de catre puterile publice sau in contul acestora fara autorizarea detinatorului dreptului.

Articolul 38

Durata protectiei

1. In Membrii in care inregistrarea este o conditie a protectiei, durata protectiei schemelor de configuratie nu se va sfarsi inainte de expirarea unei perioade de 10 ani calculata de la data depozitarii cererii de inregistrare sau calculata de la prima exploatare comerciala indiferent unde in lume.
2. In Membrii in care inregistrarea nu este conditie de protectie, schemele de configuratie vor fi protejate pentru o perioada de cel putin 10 ani de la data primei exploatare comerciale indiferent unde in lume.
3. Independent de prevederile paragrafelor 1 si 2, un Membru va putea dispune ca protectia va expira la 15 ani de la crearea schemei de configuratie.

SECTIUNEA 7: PROTECTIA INFORMATIILOR NEDIVULGATE

Articolul 39

1. Prin asigurarea unei protectii efective contra concurentei neloiale conform articolului 10 bis din Conventia de la Paris (1967), Membrii vor proteja informatiile nedivulgate conform paragrafului 2 si datele comunicate puterilor publice sau organismelor acestora conform paragrafului 3.
2. Persoanele fizice si juridice vor avea posibilitatea sa impiedice ca informatii aflate in mod licit sub controlul lor sa fie divulgate tertilor sau achizitionate sau utilizate de acestia fara consimtamantul lor si de o maniera contrara uzantelor comerciale cinstite¹⁰, sub rezerva ca aceste informatii:
 - a. sa fie secrete in sensul ca, in totalitatea lor sau in configuratia sau asamblarea exacta a elementelor lor, ele nu sunt in general cunoscute de persoane apartinand mediilor care se ocupa in mod normal de genul de informatii in cauza sau nu le sunt usor accesibile;
 - b. sa aiba o valoare comerciala prin faptul ca sunt secrete;
 - c. sa fi facut obiectul unor prevederi rezonabile, in functie de circumstante, destinate sa le pastreze secrete, din partea persoanei care le controleaza in mod licit.
3. Atunci cand aprobarea comercializarii produselor farmaceutice sau a produselor chimice pentru agricultura care contin entitati chimice noi, este conditionata de comunicarea de date nedivulgate rezultate din incercari sau de alte date nedivulgate, a caror stabilire cere un efort considerabil, Membrii vor proteja aceste date contra exploatarei neloiale in comert. In plus, Membrii vor proteja aceste date contra divulgarii, cu exceptia cazului cand aceasta este necesara pentru protectia publicului sau cu exceptia cazului in care sunt luate masuri pentru a se asigura ca datele sunt protejate contra exploatarei neloiale in comert.

SECTIUNEA 8: CONTROLUL PRACTICILOR ANTICONCURRENTIALE IN LICENTELE CONTRACTUALE

Articolul 40

1. Membrii convin ca anumite practici sau conditii in materie de concesiune de licente legate de drepturile de proprietate intelectuala care limiteaza concurenta pot sa aiba efecte prejudiciabile asupra schimburilor si sa impiedice transferul si difuzarea de tehnologie.
2. Nici o prevedere a prezentului Acord nu va impiedica Membrii sa specifice in legislatia lor practicile sau conditiile in materie de concesiune de licente care vor putea, in cazuri specifice, sa constituie o folosinta abuziva de drepturi de proprietate intelectuala avand un efect prejudiciabil asupra concurentei pe piata respectiva. Asa cum este prevazut mai sus, un Membru va putea adopta, in conformitate cu celelalte prevederi ale prezentului Acord, masuri corespunzatoare pentru a preveni sau controla aceste practici, care pot cuprinde, de exemplu, clauze exclusive de retrocesiune, conditii care impiedica contestarea validitatii si un regim coercitiv de licente grupate, in lumina legilor si reglementarilor pertinente ale respectivului Membru.
3. Daca i se adreseaza o cerere, fiecare Membru va purta consultari cu oricare alt Membru care are motive sa creada ca un titular de drept de proprietate intelectuala national al Membrului caruia i s-a adresat cererea de consultare, si domiciliat in acest Membru, se preteaza la practici care violeaza legile si reglementarile Membrului care a prezentat cererea referitoare la obiectul prezentei sectiuni si care doreste sa asigure respectarea acestei legislatii, fara prejudiciu cu privire la oricare alta actiune pe care unul sau celalalt Membru ar putea sa o angajeze conform legii si cu privire la intreaga libertate de a lua o decizie definitiva. Membrul caruia i s-a adresat cererea o va examina in mod aprofundat si cu intelegere si va acorda posibilitati adecvate de consultare Membrului care a prezentat-o; el va coopera prin furnizarea de informatii neconfidentiale existente la dispozitia publicului care prezinta un interes in cauza, precum si alte informatii de care dispune, sub rezerva legislatiei interne si a incheierii de acorduri reciproc satisfacatoare cu privire la respectarea caracterului confidential al acestor informatii de catre Membrul care a prezentat cererea.
4. Daca nationali ai unui Membru sau persoane domiciliata in acest Membru fac, in alt Membru, obiectul unor proceduri privind o pretinsa violare a legilor si reglementarilor acestui alt Membru cu privire la obiectul prezentei sectiuni, Membrului in cauza i se va acorda de catre celalalt Membru, la cerere, posibilitatea sa poarte consultari in aceleasi conditii ca cele prevazute in paragraful 3.

PARTEA A III-A MIJLOACE DE ASIGURARE A RESPECTARIIDREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALA

SECTIUNEA 1: OBLIGATII GENERALE

Articolul 41

1. Membrii vor asigura ca legislatia lor sa contina proceduri destinate a asigura protectia drepturilor de proprietate intelectuala de genul celor care sint enuntate in prezenta parte, de o maniera care sa permita o actiune eficienta contra oricarui act care ar aduce atingere drepturilor de proprietate intelectuala acoperite prin prezentul Acord, inclusiv masuri corective rapide destinate sa previna orice atingere si masuri corective care sa constituie un mijloc de descurajare contra oricarei atingeri ulterioare. Aceste proceduri vor fi aplicate intr-un mod care sa evite crearea de obstacole in comerțul legitim si sa ofere protectie contra folosintei lor abuzive.
2. Procedurile destinate sa asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuala trebuie sa fie loiale si echitabile. Ele nu vor fi inutile de complexe sau costisitoare; ele nu vor contine termene nerezonabile si nici nu vor antrena intirzieri nejustificate.
3. Deciziile de fond vor fi, de preferinta, scrise si motivate. Ele vor fi puse cel putin la dispozitia partilor in cauza fara intirziere inutila. Deciziile de fond se vor baza exclusiv pe elemente de proba asupra carora partile au avut posibilitatea sa fie ascultate.
4. Partile intr-o cauza vor avea posibilitatea sa ceara revizuirea deciziilor administrative finale de catre o autoritate juridica si, sub rezerva dispozitiilor atributive de competente, prevazute in legislatia unui Membru privind importanta unui caz, cel putin a aspectelor judiciare initiale

asupra fondului. Totusi, nu va exista obligatia de a prevedea posibilitatea de a cere revizuirea achitarilor in cazuri penale.

5. Se intelege ca prezenta parte nu creeaza nici o obligatie de constituire, pentru asigurarea respectarii drepturilor de proprietate intelectuala, a unui sistem judiciar distinct de cel care vizeaza asigurarea respectarii legii, in general, si nici nu afecteaza capacitatea Membrilor de a asigura respectarea legislatiei in general. Nici o prevedere a prezentei parti nu creeaza obligatii in ceea ce priveste repartitia resurselor intre mijloacele de asigurare a respectarii drepturilor de proprietate intelectuala si mijloacele de asigurare a respectarii legii in general.

SECTIUNEA 2: PROCEDURI SI MASURI CORECTIVE CIVILE SI ADMINISTRATIVE

Articolul 42

Proceduri loiale si echitabile

Membrii vor acorda detinatorilor de drepturi¹¹ acces la procedurile judiciare civile destinate sa asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuala acoperite prin prezentul Acord. Paratii vor trebui sa fie informati in timp oportun printr-un aviz scris suficient de precis indicand, intre altele, fundamentarile pretentiilor. Partile vor fi autorizate sa fie reprezentate de un consilier juridic independent, iar procedurile nu vor impune cerinte excesive in materie de prezenta obligatorie personala. Toate partile intr-o astfel de cauza vor fi abilitate corespunzator sa-si justifice pretentiile si sa prezinte orice elemente pertinente de proba. Procedura va contine un mijloc de identificare a informatiilor confidentiale, cu exceptia cazului in care aceasta este contrara prevederilor con-stitutionale existente.

Articolul 43

Elemente de proba

1. In cazurile in care o parte va fi prezentat elemente de proba rezonabil de accesibile suficiente pentru a demonstra pretentiile sale si va fi precizat elementele de proba in sustinerea pretentiilor sale care se gasesc sub controlul partii adverse, autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone ca aceste elemente de proba sa fie produse de catre partea adversa, sub rezerva existentei, in cazurile adecvate, a conditiilor care sa garanteze protectia informatiilor confidentiale.
2. In cazurile in care o parte la o procedura va refuza voluntar si fara motiv valabil accesul la informatii necesare sau nu va furniza astfel de informatii intr-un termen rezonabil, sau va impiedica in mod notabil o procedura referitoare la o actiune angajata pentru asigurarea respectarii unui drept, un Membru va putea abilita autoritatile judiciare sa stabileasca determinari preliminare si finale, pozitive sau negative, pe baza in-formatiilor care le vor fi fost prezentate, inclusiv a plangerii sau pretentiei prezentate de catre partea lezata prin impiedicarea accesului la informatii, cu conditia de a acorda partilor posibilitatea de a fi ascultate cu privire la pretentiile sau elementele lor de proba.

Articolul 44

Injonctiuni

1. Autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone unei parti sa inceteze sa aduca atingere unui drept, intre altele in scopul de a impiedica introducerea in circuitele comerciale care sunt de competenta lor, a unor marfuri importate care implica o atingere a unui drept de proprietate intelectuala, imediat dupa vamuirea acestor marfuri. Membrii nu au obligatia sa actioneze astfel in ceea ce priveste un obiect protejat achizitionat sau comandat de o persoana inainte de a sti sau de a fi avut motive rezonabile sa stie ca comercializarea respectivului obiect ar antrena o atingere a unui drept de proprietate intelectuala.
2. Independent de celelalte prevederi ale prezentei parti si cu conditia de a fi respectate prevederile Partii a II-a care se refera in mod expres la utilizarea unui drept de catre puterile publice, sau de catre terti autorizati de puterile publice, fara autorizarea detinatorului acestui drept, Membrii vor putea limita masurile corective posibile contra unei astfel de utilizari la varsarea unei remuneratii in conformitate cu alineatul h) al Articolului 31. In celelalte cazuri, vor fi aplicabile masurile corective prevazute in prezenta Parte sau, in cazurile in care aceste masuri corective vor fi incompatibile cu legislatia unui Membru, vor putea fi obtinute declaratii in fata instantei si o compensatie adecvata.

Articolul 45

Daune interese

1. Autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone contravenientului sa verse detinatorului dreptului daune interese adecvate pentru repararea daunei pe care acesta a suferit-o prin faptul ca i-a fost incalcat dreptul de proprietate intelectuala de catre contravenientul care s-a pretat la o activitate care aduce o astfel de atingere stiind sau avand motive rezonabile sa stie acest lucru.
2. Autoritatile judiciare vor fi de asemenea abilitate sa ordone contravenientului sa plateasca detinatorului dreptului cheltuielile, care vor putea cuprinde onorariile de avocat corespunzatoare. In cazurile adecvate, Membrii vor putea autoriza autoritatile judiciare sa ordone recuperarea profiturilor si/sau plata de daune interese prestabilite chiar daca contravenientul s-a pretat la o activitate care aduce atingere unui drept de proprietate intelectuala fara sa stie sau sa aiba motive rezonabile sa stie acest lucru.

Articolul 46

Alte masuri corective

Pentru a crea un mijloc de descurajare eficient contra atingerilor asupra drepturilor, autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone ca marfurile pentru care ele vor fi constatate ca aduc atingere unui drept sa fie, fara nici un fel de desdaunare, scoase din circuitele comerciale intr-un mod care sa evite sa cauzeze prejudiciu detinatorului dreptului sau, cu exceptia cazului in care acest lucru este contrar prevederilor constitutionale existente, sa fie distruse. Ele vor fi de asemenea abilitate sa ordone ca materiale si instrumente care au servit in principal la crearea sau la fabricarea marfurilor in cauza sa fie, fara nici un fel de desdaunare, scoase din circuitele comerciale intr-un mod care sa reduca la minimum riscurile unei noi atingeri. Cu ocazia examinarii unor astfel de cereri, se va tine seama de faptul ca trebuie sa existe proportionalitate intre gravitatea atingerii si masurile corective ordonate, precum si de interesele tertilor. In ceea ce priveste marfurile de marca contrafacute, simplul fapt de retragere a marcii de fabrica sau de comert aplicate in mod ilicit nu va fi suficient, cu exceptia unor circumstante exceptionale, pentru a permite introducerea marfurilor in circuitele comerciale.

Articolul 47

Dreptul de informare

Membrii vor putea dispune ca autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone contra-venientului, cu conditia ca o astfel de masura sa nu fie disproportionata in raport cu gravitatea atingerii, sa informeze detinatorul dreptului despre identitatea tertilor care participa la producerea si la distributia marfurilor sau serviciilor in cauza, precum si asupra circuitelor lor de distributie.

Articolul 48

Indemnizarea paratului

1. Autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone unei parti la cererea careia au fost luate masuri si care a utilizat abuziv procedurile destinate sa asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuala sa acorde, unei parti careia i s-a cerut in mod nejustificat sa faca sau sa nu faca ceva, o desdaunare adecvata pentru repararea daunei suferite printr-o astfel de utilizare abuziva. Autoritatile judiciare vor fi de asemenea abilitate sa ordone reclamantului sa plateasca cheltuielile paratului, care vor putea cuprinde onorariile de avocat adecvate.
2. In ceea ce priveste administrarea oricarei legi referitoare la protectia sau respectarea drepturilor de proprietate intelectuala, Membrii nu vor descarca nici autoritatile, nici agentii publici de responsabilitatea lor care ii expune la masuri corective adecvate decat in cazurile in care ei vor fi actionat sau vor fi avut intentia sa actioneze cu buna credinta in cadrul administrarii respectivei legi.

Articolul 49

Proceduri administrative

In masura in care o masura corectiva civila poate fi dispusa ca urmare a unei proceduri administrative referitoare la fondul afacerii, aceste proceduri vor fi conforme unor principii echivalente in substanta cu cele care sunt enuntate in prezenta sectiune.

SECTIUNEA 3: MASURI PROVIZORII

Articolul 50

1. Autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone adoptarea de masuri provizorii rapide si eficiente:
 - a. pentru a impiedica ca un act care aduce atingere unui drept de proprietate intelectuala sa fie comis si, in special, pentru a impiedica introducerea in circuitele comerciale care cad in competenta lor de marfuri, inclusiv de marfuri importate, imediat dupa vamuirea lor;
 - b. pentru a pastra elementele de proba pertinente referitoare la aceasta pretinsa atingere.
2. Autoritatile judiciare vor fi abilitate sa adopte masuri provizorii fara ca cealalta parte sa fie ascultata in cazurile in care acest lucru va fi necesar, in special atunci cand orice intarziere este de natura sa cauzeze un prejudiciu ireparabil detinatorului dreptului sau cand exista riscul demonstrabil de distrugere a elementelor de proba.
3. Autoritatile judiciare vor fi abilitate sa pretinda reclamantului sa furnizeze orice element de proba rezonabil accesibil pentru a dobandi cu suficienta certitudine convingerea ca el este detinatorul dreptului si ca s-a adus atingere dreptului sau sau ca aceasta atingere este iminenta si sa-i ordone sa depuna o cautiune sau o garantie echivalenta suficienta pentru a-l proteja pe parat si a preveni abuzurile.
4. In cazurile in care vor fi fost adoptate masuri provizorii fara ca cealalta parte sa fi fost ascultata, partile afectate vor fi avizate despre aceasta, fara intarziere, cel tarziu dupa executarea masurilor. O revizuire, inclusiv dreptul de a fi ascultat, va avea loc la cererea paratului, intr-un termen rezonabil dupa notificarea masurilor, daca acestea vor fi modificate, abrogate sau confirmate.
5. Reclamantul va putea fi tinut de catre autoritatea care va executa masurile provizorii sa furnizeze alte informatii necesare pentru iden-tificarea marfurilor respective.
6. Fara prejudiciu cu privire la prevederile paragrafului 4, masurile provizorii luate in baza paragrafelor 1 si 2 vor fi abrogate sau vor inceta sa-si produca efectele intr-un alt mod, la cererea paratului, daca o procedura legata de o decizie pe fond nu este luata intr-un termen rezonabil care va fi stabilit de autoritatea judiciara care a dispus masurile in cazul in care legislatia unui Membru permite aceasta sau, in absentia unei astfel de determinari, intr-un termen care nu va trebui sa depaseasca 20 zile lucratoare sau 31 zile calendaristice daca acest termen este mai lung.
7. In cazurile in care masurile provizorii vor fi abrogate sau vor inceta sa fie aplicabile datorita oricarei actiuni sau omisiuni a reclamantului, sau in cazurile in care se va constata ulterior ca nu a avut loc atingerea sau amenintarea cu atingere a unui drept de proprietate intelectuala, autoritatile judiciare vor fi abilitate sa ordone reclamantului, la cererea paratului, sa acorde acestuia din urma desdaunare corespunzatoare pentru repararea oricarei daune cauzate prin aceste masuri.
8. In masura in care o masura provizorie poate fi ordonata ca urmare a unor proceduri administrative, aceste proceduri vor fi conforme unor principii echivalente ca substanta cu cele enuntate in prezenta sectiune.

SECTIUNEA 4: PREVEDERI SPECIALE REFERITOARE LA MASURILE LA FRONTIERA¹²

Articolul 51

Suspendarea punerii in circulatie de catre autoritatile vamale

Membrii vor adopta, conform prevederilor enuntate mai jos, proceduri¹³ care sa permita detinatorului unui drept care are motive valabile sa banuiasca ca ar urma sa fie efectuat un import de marfuri de marca contrafacuta sau la care s-a comis piraterie asupra dreptului de autor¹⁴, sa prezinte autoritatilor administrative sau judiciare competente o cerere scrisa pentru suspendarea punerii in libera circulatie a acestor marfuri de catre autoritatile vamale. Membrii vor putea permite ca o astfel de cerere sa fie facuta in ceea ce priveste marfuri care implica alte atingeri ale unor drepturi de proprietate intelectuala, cu conditia ca prevederile enuntate in prezenta sectiune sa fie respectate. Membrii vor putea, de asemenea, sa prevada proceduri corespunzatoare pentru suspendarea de catre autoritatile vamale a punerii in circulatie a marfurilor care aduc atingere unor drepturi de proprietate intelectuala, destinate sa fie exportate in teritoriul lor.

Articolul 52

Cerere

Orice detinator de drept care declanseaza procedurile vizate la Articolul 51 va fi tinut sa furnizeze elemente de proba adecvate pentru a convinge autoritatile competente ca in baza legilor tarii de import se prezuma existenta unei atingeri asupra dreptului sau de proprietate intelectuala si sa furnizeze o descriere suficient de detaliata a marfurilor pentru ca autoritatile vamale sa le poata recunoaste cu usurinta. Autoritatile competente vor aduce la cunostinta reclamantului, intr-un termen rezonabil, daca ele au luat sau nu in considerare cererea sa si il vor informa, in cazurile in care autoritatile competente au decis, asupra duratei perioadei pentru care autoritatile vamale vor lua masuri.

Articolul 53

Cautiune sau garantie echivalenta

1. Autoritatile competente vor fi abilitate sa pretinda reclamantului sa constituie o cautiune sau o garantie echivalenta suficienta pentru a proteja pe parat si autoritatile competente si pentru a preveni abuzurile. Aceasta cautiune sau garantie echivalenta nu va descuraja in mod nejustificat recurgerea la aceste proceduri.
2. In cazurile in care, ca urmare a unei cereri prezentate in baza prezentei sectiuni, autoritatile vamale au suspendat punerea in libera circulatie a marfurilor comportand desene sau modele industriale, brevete, scheme de configuratie sau informatii nedivulgate, pe baza unei decizii care nu emana de la o autoritate judiciara sau de la o alta autoritate independenta si in care termenul prevazut la Articolul 55 a ajuns la scadenta, fara ca autoritatea abilitata in acest scop sa fi decis o masura provizorie si sub rezerva ca toate celelalte conditii cerute pentru import sa fi fost indeplinite, proprietarul, importatorul sau destinatarul acestor marfuri va avea posibilitatea sa le puna in libera circulatie in baza depunerii unei cautiuni a carei valoare va fi suficienta pentru a proteja pe detinatorul dreptului de orice atingere a dreptului sau. Varsamantul acestei cautiuni nu va prejudicia in nici un fel alte masuri corective pe care le poate obtine detinatorul dreptului, fiind inteles ca aceasta cautiune va fi restituita daca acesta nu valorifica dreptul de a actiona in justitie intr-un termen rezonabil.

Articolul 54

Aviz de suspendare

Importatorul si reclamantul vor fi avizati fara intarziere de suspendarea punerii in libera circulatie a marfurilor, decisa conform Articolului 51.

Articolul 55

Durata suspendarii

Daca, intr-un termen care nu depaseste 10 zile lucratoare dupa ce reclamantul a fost avizat de suspendare, autoritatile vamale nu au fost informate ca o procedura care sa conduca la o decizie de fond a fost deschisa de catre o parte, alta decat paratul, sau ca autoritatea corespunzatoare abilitata in acest scop a luat masuri provizorii de prelungire a suspendarii punerii in libera circulatie a marfurilor, marfurile vor fi puse in libera circulatie, sub rezerva ca toate celelalte conditii fixate pentru import sau export sa fi fost indeplinite; in cazurile adecvate, acest termen va putea fi prelungit cu inca 10 zile lucratoare. Daca o procedura care sa conduca la o decizie de fond a fost angajata, o revizuire, inclusiv dreptul de a fi ascultat, va avea loc la cererea paratului in vederea luarii intr-un termen rezonabil a deciziei daca aceste masuri vor fi modificate, abrogate sau confirmate. Indiferent de cele de mai sus, in cazul in care suspendarea punerii in libera circulatie a marfurilor este executata sau mentinuta potrivit unei masuri judiciare provizorii, se vor aplica prevederile paragrafului 6 al Articolului 50.

Articolul 56

Indemnizarea importatorului si a proprietarului marfurilor

Autoritatile corespunzatoare vor fi abilitate sa ordone reclamantului sa plateasca importatorului, destinatarului si proprietarului marfurilor o desdaunare adecvata pentru repararea oricarei daune care le-a fost cauzata prin retinerea nejustificata a marfurilor sau retinerea marfurilor puse in libera circulatie conform Articolului 55.

Articolul 57

Dreptul de inspectie si de informare

Fara prejudiciu cu privire la protectia informatiilor confidentiale, Membrii vor abilita autoritatile competente sa acorde detinatorului dreptului o posibilitate suficienta pentru inspectarea oricaror marfuri retinute de catre autoritatile vamale in scopul stabilirii fundamentului pretentiilor sale. Autoritatile competente vor fi, de asemenea, abilitate sa acorde importatorului o posibilitate echivalenta de a inspecta oricare din aceste marfuri. In cazurile in care va fi fost stabilita o hotarare pozitiva de fond, Membrii vor putea abilita autoritatile competente sa informeze detinatorul dreptului asupra numelor si adreselor expeditorului, importatorului si destinatarului, precum si cu privire la cantitatea marfurilor respective.

Articolul 58

Actiune din oficiu

In cazurile in care Membrii vor pretinde autoritatilor competente ca ele sa actioneze din proprie initiativa si sa suspende punerea in libera circulatie a marfurilor pentru care ele poseda prezumtii de proba ca acestea aduc atingere unui drept de proprietate intelectuala:

- a. autoritatile competente vor putea in orice moment sa ceara detinatorului dreptului orice informatie care le-ar putea ajuta in exercitarea acestor puteri;
- b. importatorul si detinatorul dreptului vor fi avizati cu privire la suspendare in cel mai scurt timp. In cazurile in care importatorul va fi facut recurs la suspendare la autoritatile competente, suspendarea va fi supusa, mutatis mutandis, conditiilor enuntate la Articolul 55;
- c. Membrii vor descarca autoritatile si agentii publici de responsabilitatea lor cu privire la masuri corective adecvate numai in cazurile in care se va fi actionat sau se va fi avut intentia sa se actioneze cu buna credinta.

Articolul 59

Masuri corective

Fara prejudiciu cu privire la celelalte drepturi de actiune pe care le are detinatorul dreptului si sub rezerva dreptului paratului de a cere revizuirea de catre o autoritate judiciara, autoritatile competente vor fi abilitate sa ordone distrugerea sau scoaterea din circuit a marfurilor care aduc atingere unui drept, conform principiilor enuntate la Articolul 46. In ceea ce priveste marfurile cu marca contrafacuta, autoritatile nu vor permite reexportul marfurilor in starea respectiva, nici nu le vor supune unui alt regim vamal, decat in circumstante exceptionale.

Articolul 60

Importuri de minimis

Membrii vor putea excepta de la aplicarea prevederilor precedente marfurile cu caracter comercial continute in cantitati mici in bagajele personale ale calatorilor sau expediate in colete mici.

SECTIUNEA 5: PROCEDURI PENALE

Articolul 61

Membrii vor prevedea proceduri penale si sanctiuni aplicabile cel putin pentru actele deliberate de contrafacere a marcilor de fabrica sau de comert sau de piraterie care aduc atingere unui drept de autor, comise la scara comerciala. Sanctiunile vor include inchisoare si/sau amenzi suficiente pentru a fi descurajatoare si vor fi la un nivel comparativ cu cele aplicate unor delicta grave similare. In cazurile adecvate, sanctiunile posibile vor include si sechestrarea, confiscarea si distrugerea marfurilor in cauza, precum si a tuturor materialelor si instrumentelor care au servit direct la comiterea delictului. Membrii vor putea prevedea proceduri penale si sanctiuni aplicabile celorlalte acte care aduc atingere unor drepturi de proprietate intelectuala, in special atunci cand acestea sunt comise in mod deliberat la scara comerciala.

PARTEA A IV-A: ACHIZITIONAREA SI MENTINEREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALA SI PROCEDURI INTER PARTES REFERITOARE LA ACESTEA

Articolul 62

1. Membrii vor putea pretinde, drept conditie pentru achizitionarea sau mentinerea drepturilor de proprietate intelectuala prevazute in sectiunile 2 la 6 ale Partii a II-a, sa fie respectate proceduri si formalitati rezonabile. Aceste proceduri si formalitati vor fi compatibile cu prevederile prezentului Acord.
2. In cazurile in care achizitionarea unui drept de proprietate intelectuala este conditionata de acordarea sau inregistrarea acestui drept, Membrii vor face in asa fel incat procedurile de acordare sau de inregistrare sa permita acordarea sau inregistrarea dreptului intr-un termen rezonabil de o maniera care sa evite restrangerea nejustificata a perioadei de protectie, sub rezerva respectarii conditiilor fundamentale pentru achizitionarea dreptului.
3. Articolul 4 din Conventia de la Paris (1967) se va aplica, mutatis mutandis, marilor de serviciu.
4. Procedurile referitoare la achizitionarea sau mentinerea drepturilor de proprietate intelectuala si, in cazurile in care legislatia unui Membru prevede astfel de proceduri, procedurile de revocare administrativa, precum si procedurile inter partes cum ar fi opozitia, revocarea si anulara, vor fi guvernate de principiile generale enuntate la paragrafele 2 si 3 ale Articolului 41.
5. Deciziile administrative finale in cadrul oricarei proceduri mentionate la paragraful 4 vor putea face obiectul unei revizui de catre o autoritate judiciara sau cvasijudiciara. Totusi, nu va exista nici o obligatie de a se prevedea o posibilitate de revizuire a deciziilor in caz de opozitie fara succes sau revocare administrativa, cu conditia ca motivele acestor proceduri sa poata face obiectul unor proceduri de invalidare.

PARTEA A V-A: PREVENIREA SI REGLEMENTAREA DIFERENDELOR

Articolul 63 Transparenta

1. Legile si reglementarile, precum si deciziile judiciare si administrative finale de aplicabilitate generala, cu caracter executoriu intr-un Membru, care vizeaza aspecte ce fac obiectul prezentului Acord (existenta, aria de aplicabilitate, achizitionarea de drepturi de proprietate intelectuala si mijloacele de a le asigura respectarea, precum si prevenirea unei folosinte abuzive a acestor drepturi) vor fi publicate sau, in cazurile in care publicarea lor nu ar fi realizabila, puse la dispozitia publicului, intr-o limba nationala astfel incat sa se permita guvernelor si detinatorilor drepturilor sa ia cunostinta despre acestea. Acordurile referitoare la aspecte care fac obiectul prezentului Acord care sunt in vigoare intre guvernul sau un organism guvernamental al unui Membru si guvernul sau un organism guvernamental al unui alt Membru vor fi de asemenea publicate.
2. Membrii vor notifica legile si reglementarile mentionate la paragraful 1 la Consiliul TRIPs pentru a-l ajuta in examinarea functionarii prezentului Acord. Consiliul va incerca sa reduca la minimum sarcina pe care executarea acestei obligatii o va reprezenta pentru Membri si va putea decide sa elimine obligatia de a i se notifica direct aceste legi si reglementari daca consultarile cu OMPI privind stabilirea unui registru comun de legi si reglementari dau rezultate. Pe de alta parte, Consiliul va studia in acest sens orice masura care ar putea fi necesara in ceea ce priveste notificările ce urmeaza a fi prezentate conform obligatiilor impuse de prezentul Acord care decurg din prevederile articolului 6tert din Conventia de la Paris (1967).
3. Fiecare Membru va trebui sa fie gata sa furnizeze unui alt Membru care ii solicita aceasta in scris informatii de genul celor mentionate la paragraful 1. Un Membru care are motive sa creada ca o decizie judiciara sau administrativa sau un acord bilateral specific in domeniul drepturilor de proprietate intelectuala afecteaza drepturile care ii revin din prezentul Acord va putea sa ceara in scris sa aiba acces la acea decizie judiciara sau administrativa sau la acel acord bilateral specific sau sa fie informat despre acestea intr-o modalitate suficient de detaliata.
4. Nici o prevedere din paragrafele 1 la 3 nu va obliga Membrii sa dezvaluie informatii confidentiale a caror divulgare ar impiedica aplicarea legilor, sau ar fi, intr-un alt mod, contrare

interesului public sau ar aduce prejudiciu intereselor comerciale legitime ale intreprinderilor publice sau private.

Articolul 64

Reglementarea diferendelor

1. Prevederile Articolelor XXII si XXIII ale GATT 1994, astfel cum acestea sunt precizate si puse in aplicare prin Intelegerea privind reglementarea diferendelor, se vor aplica consultarilor si reglementarii diferendelor in cadrul prezentului Acord, cu exceptia prevederilor contrare acestuia din urma.
2. Alineatele 1 b) si 1 c) ale Articolului XXIII al GATT 1994 nu se vor aplica reglementarii diferendelor in cadrul prezentului Acord pentru o perioada de cinci ani calculata de la data intrarii in vigoare a Acordului OMC.
3. In cursul perioadei mentionate la paragraful 2, Consiliul TRIPs va examina intinderea si modalitatile pentru plangerile de tipul celor care sunt prevazute la alineatele 1 b) si 1 c) ale Articolului XXIII al GATT 1994 formulate in baza prezentului Acord si va prezenta recomandarile sale Conferintei ministeriale pentru adoptare. Orice decizie a Conferintei ministeriale de aprobare a respectivelor recomandari sau de prelungire a perioadei mentionate la paragraful 2 nu va fi luata decat prin consens, iar recomandarile aprobate vor avea efect pentru toti Membrii fara alta procedura formala de acceptare.

PARTEA A VI-A: PREVEDERI TRANZITORII

Articolul 65

Prevederi tranzitorii

1. Sub reze duse legilor, reglementarilor si practicilor sale in cursul acestei perioade sa nu aiba ca efect sa le faca mai putin compatibile cu prevederile prezentului Acord.

Articolul 66

Tari cel mai putin avansate Membre

1. Avand in vedere nevoile si imperativele speciale ale tarilor cel mai putin avansate Membre, constrangerile lor economice, financiare si administrative si faptul ca ele au nevoie de flexibilitate pentru a se dota cu o baza tehnologica viabila, acesti Membri nu vor fi tinuti sa aplice prevederile prezentului Acord, cu exceptia celor din Articolele 3, 4 si 5, pentru o perioada de 10 ani calculata de la data aplicarii astfel cum este ea definita la paragraful 1 al Articolului 65. La cererea motivata a unei tari cel mai putin avansate Membre, Consiliul TRIPs va acorda prelungiri ale acestui termen.
2. Tarile dezvoltate Membre vor oferi stimulente intreprinderilor si institutiilor din teritoriul lor pentru a promova si incuraja transferul de tehnologie catre tarile cel mai putin avansate Membre pentru a le permite acestora sa se doteze cu o baza tehnologica solida si viabila.

Articolul 67

Cooperare tehnica

Pentru a facilita punerea in aplicare a prezentului Acord, tarile dezvoltate Membre vor oferi la cerere si conform modalitatilor si conditiilor convenite reciproc, o cooperare tehnica si financiara tarilor in curs de dezvoltare Membre si tarilor cel mai putin avansate Membre. Aceasta cooperare va cuprinde asistenta in materie de elaborare a legilor si reglementarilor referitoare la protectia si respectarea drepturilor de proprietate intelectuala, precum si la prevenirea abuzurilor, precum si sprijin in ceea ce priveste constituirea sau intarirea birourilor sau agentilor nationale insarcinate cu aceste aspecte, inclusiv formarea de personal.

PARTEA A VII-A: PREVEDERI INSTITUTIONALE; PREVEDERI FINALE

Articolul 68

Consiliul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuala legate de comert

Consiliul TRIPs va urmări functionarea prezentului Acord și, în special, va controla dacă Membrii se achită de obligațiile care rezultă din acesta și va acorda Membrilor posibilitatea de a proceda la consultări asupra problemelor legate de aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț. El va exercita orice altă atribuție pe care Membrii i-o vor fi încredințat și, în special, va furniza orice ajutor solicitat de către aceștia din urmă în contextul procedurilor de reglementare a diferendelor. În exercitarea funcțiilor sale, Consiliul TRIPs va putea consulta orice sursă pe care o va considera adecvată și cere acesteia informații. În consultare cu OMPI, Consiliul va căuta să stabilească, în anul care va urma primei sale reuniuni, dispoziții corespunzătoare în vederea unei cooperări cu organele acestei organizații.

Articolul 69

Cooperare internațională

Membrii convin să coopereze în vederea eliminării comerțului internațional cu marfuri care aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală. În acest scop, ei vor stabili puncte de contact în cadrul administrațiilor lor și vor notifica despre aceasta și vor fi gata să facă schimb de informații asupra comerțului cu astfel de marfuri. Ei vor încuraja, în special, schimbul de informații și cooperarea între autoritățile vamale în materie de comerț cu marfuri de marca contrafacută și marfuri pirat care aduc atingere dreptului de autor.

Articolul 70

Protecția obiectelor existente

1. Prezentul Acord nu creează obligații în privința actelor indeplinite înainte de data aplicării sale pentru Membrul în cauză.
2. Cu excepția unor prevederi contrare ale prezentului Acord, acesta creează obligații în ceea ce privește toate obiectele existente la data aplicării sale pentru Membrul respectiv și care sunt protejate în acel Membru la acea dată, sau care îndeplinesc sau vor îndeplini ulterior criteriile de protecție definite în prezentul Acord. În ceea ce privește prezentul paragraf și paragrafele 3 și 4, obligațiile în materie de drept de autor referitoare la operele existente vor fi stabilite numai în conformitate cu Articolul 18 al Convenției de la Berna (1971), iar obligațiile privitoare la drepturile producătorilor de fonograme și ale artiștilor interpreți sau executori asupra fonogramelor existente vor fi stabilite numai în conformitate cu Articolul 18 al Convenției de la Berna (1971) astfel cum ele sunt aplicabile în baza paragrafului 6 al Articolului 14 al prezentului Acord.
3. Nu va fi obligatoriu să se restabilească protecția pentru obiecte care, la data aplicării prezentului Acord pentru Membrul respectiv, au devenit de domeniu public.
4. În ceea ce privește orice act referitor la obiecte specifice care încorporează obiecte protejate care aduc atingere unui drept în baza legislației conforme cu prezentul Acord, și care au fost începute, sau pentru care a fost efectuată o investiție importantă, înainte de data acceptării Acordului OMC de către acel Membru, orice Membru va putea să prevadă limitarea măsurilor corective pe care le poate obține detinatorul dreptului în ceea ce privește continuarea acestor acte după data de aplicare a prezentului Acord pentru acel Membru. În astfel de cazuri, Membrul va trebui totuși să prevadă cel puțin plata unei remunerații echitabile.
5. Un Membru nu va avea obligația să aplice prevederile Articolului 11 și ale paragrafului 4 al Articolului 14 originalelor și copiilor cumpărate înainte de data aplicării prezentului Acord pentru acel Membru.
6. Membrii nu vor fi ținuți să aplice Articolul 31 și nici prevederea enunțată la paragraful 1 al Articolului 27 potrivit căreia drepturi de brevet vor fi conferite, fără discriminare în ceea ce privește domeniul tehnologic, utilizării fără autorizarea detinatorului dreptului, în cazurile în care autorizația pentru această utilizare a fost acordată de către puterile publice înainte de data la care prezentul Acord a fost cunoscut.
7. În cazul drepturilor de proprietate intelectuală pentru care înregistrarea este o condiție a protecției, va putea fi permisă modificarea cererii de protecție în suspensie la data aplicării prezentului Acord pentru Membrul respectiv în vederea solicitării unei protecții mai mari în baza prevederilor prezentului Acord. Aceste modificări nu vor introduce elemente noi.

8. In cazurile in care un Membru nu acorda, la data intrarii in vigoare a Acordului OMC, pentru produsele farmaceutice si produsele chimice pentru agricultura, posibilitatea beneficiii de protectia conferita de un brevet corespunzator obligatiilor sale in baza Articolului 27, acest Membru:
 - a. independent de prevederile Partii a VI-a, va oferi, incepand de la data intrarii in vigoare a Acordului OMC, un mijloc de depunere a cererilor de brevet pentru astfel de inventii;
 - b. va aplica acestor cereri, incepand cu data aplicarii prezentului Acord, criteriile de brevetabilitate enuntate in prezentul Acord ca si cum ele s-ar fi aplicat la data depozitarii cererii in acel Membru sau, in cazurile in care poate fi obtinuta o prioritate si aceasta este solicitata, la data prioritatii cererii; si
 - c. va acorda protectia conferita de un brevet conform prevederilor prezentului Acord incepand de la data eliberarii brevetului si pentru restul duratei de valabilitate a brevetului, fixata de la data depozitarii cererii in conformitate cu Articolul 33 din prezentul Acord, pentru acelea dintre cererile care raspund criteriilor de protectie mentionate la alineatul b).
9. In cazurile in care un produs face obiectul unei cereri de brevet intr-un Membru conform paragrafului 8 a), vor fi acordate drepturi exclusive de comercializare, indiferent de prevederile Partii a VI-a, pentru o perioada de cinci ani de la data obtinerii aprobarii de comercializare in acel Membru sau pana cand un brevet de produs va fi acordat sau refuzat in acel Membru, fiind aplicata perioada cea mai scurta, cu conditia ca, drept urmare a intrarii in vigoare a Acordului OMC, o cerere de brevet sa fi fost depusa si un brevet sa fi fost eliberat pentru acest produs intr-un alt Membru si ca o aprobare de comercializare sa fi fost obtinuta in acest alt Membru.

Articolul 71

Examinare si amendamente

1. La expirarea perioadei de tranzitie mentionate la paragraful 2 al Articolului 65, Consiliul TRIPs va examina punerea in aplicare a prezentului Acord. El va proceda la o noua examinare, avand in vedere experienta dobandita in cursul punerii in aplicare a Acordului, la doi ani dupa aceasta data si in continuare la intervale identice. Consiliul va putea de asemenea sa procedeze la examinari in functie de orice fapt nou pertinent care ar putea justifica o modificare a prezentului Acord sau un amendament la acesta.
2. Amendamentele care vor avea drept unic scop adaptarea la niveluri mai ridicate a protectiei drepturilor de proprietate intelectuala stabilite si aplicabile conform altor acorduri multilaterale si care vor fi fost acceptate in cadrul acestor acorduri de catre toti Membrii OMC vor putea fi supuse Conferintei ministeriale pentru ca aceasta sa ia masurile prevazute la paragraful 6 al Articolului X al Acordului OMC pe baza unei propuneri a Consiliului TRIPs elaborate prin consens.

Articolul 72

Rezerve

Nu vor putea fi formulate rezerve in ceea ce priveste prevederile prezentului Acord fara consimtamantul celorlalti Membri.

Articolul 73

Exceptii privind securitatea

Nici o prevedere din prezentul Acord nu va fi interpretata:

- a. ca impunand unui Membru obligatia de a furniza informatii a caror divulgare ar fi, dupa parerea sa, contrara intereselor esentiale privind securitatea sa;
- b. sau ca impiedicand un Membru sa ia toate masurile pe care le va considera necesare pentru protectia intereselor esentiale privind securitatea sa:
 - i. referitoare la materiile fisionabile sau la materiile care servesc la fabricarea acestora;
 - ii. referitoare la traficul de arme, munitii si material de razboi si la orice comert cu alte articole si materiale destinate direct sau indirect sa asigure aprovizionarea fortelor armate;
 - iii. aplicate in timp de razboi sau in caz de grava tensiune internationala;

- c. sau ca impiedicand un Membru sa ia masuri in aplicarea angajamentelor sale in baza Cartei Natiunilor Unite, in vederea mentinerii pacii si securitatii internationale.
1. Cand se face referire la "nationali" in prezentul Acord, acest termen se intelege ca acoperind, in ceea ce priveste un teritoriu vamal distinct unui Membru al OMC, persoanele, fizice sau juridice, care sunt domiciliata sau au un sediu industrial sau comercial real si efectiv pe teritoriul vamal respectiv.
 2. In prezentul Acord, "Conventia de la Paris" desemneaza Conventia de la Paris pentru protectia proprietatii industriale; "Conventia de la Paris (1967)" desemneaza Actul de la Stockholm al respectivei Conventii, datat 14 iulie 1967. "Conventia de la Berna" desemneaza Conventia de la Berna pentru protectia operelor literare si artistice; "Conventia de la Berna (1971)" desemneaza Actul de la Paris al respectivei Conventii, datat 24 iulie 1971. "Conventia de la Roma" desemneaza Conventia internationala privind protectia artistilor interpreti sau executanti, producatorilor de fonograme si organismelor de radiodifuziune, adoptata la Roma la 26 octombrie 1961. "Tratatul asupra proprietatii intelectuale in materie de circuite integrate" (Tratatul IPIC) desemneaza Tratatul asupra proprietatii intelectuale in materie de circuite integrate, adoptat la Washington la 26 mai 1989. "Acordul OMC" desemneaza Acordul privind constituirea OMC.
 3. In sensul Articolelor 3 si 4, "protectia" va ingloba aspectele referitoare la existenta, achizitionarea, aria de aplicare mentinerea drepturilor de proprietate intelectuala si mijloacele de asigurare a respectarii a acestora, precum si problemele referitoare la exercitarea drepturilor de proprietate intelectuala pe care prezentul Acord le trateaza in mod expres.
 4. Independent de prima fraza a Articolului 42, Membrii vor putea, in ceea ce priveste aceste obligatii, sa prevada masuri administrative pentru a le asigura respectarea.
 5. In sensul prezentului Articol, expresiile "activitate inventiva" si "susceptibilitate de aplicare industriala" vor putea fi considerate de catre un Membru ca sinonime cu termenii "neevidenta" si, respectiv, "utila".
 6. Acest drept, ca orice alt drept conferit in baza prezentului Acord in ceea ce priveste utilizarea, vanzarea, importul sau alte forme de distributie a marfurilor, este subordonat dispozitiilor Articolului 6.
 7. Pin "alte utilizari" se inteleg utilizarile altele decat cele care sunt autorizate in baza Articolului 30.
 8. Se intelege ca Membrii care nu au un sistem de acordare initiala vor putea decide ca durata de protectie sa fie calculata de la data depozitarii in cadrul sistemului de acordare initiala.
 9. Expresia "detinatorul dreptului" utilizata in aceasta sectiune va fi interpretata ca avand acelasi sens cu termenul "titular" utilizat in Tratatul IPIC.
 10. In sensul acestei dispozitii, expresia "de o maniera contrara uzantelor comerciale cinstite" se va intelege ca fiind cel putin practicile de genul incetarii contractului, abuzului de incredere si incitarii la delict, si cuprinde achizitionarea de informatii nedivulgate de catre terti care cunosteau ca respectiva achizitie implica astfel de practici sau care au dat dovada de o grava neglijenta ignorand-o.
* Sfarsitul textului Acordului TRIPs. Inceputul textului a fost publicat in BOPI nr. 2/1999.
 11. Pentru scopurile prezentei parti, prin expresia "detinator al dreptului" se inteleg federatiile si asociatiile abilitate sa revendice un astfel de drept.
 12. In cazurile in care un Membru va fi eliminat cea mai mare parte a masurilor sale de control legate de miscarea marfurilor dincolo de frontiera sa cu un alt Membru, membru al aceleiasi uniuni vamale, acesta nu va fi tinut sa aplice dispozitiile prezentei sectiuni la frontiera respectiva.
 13. Se intelege ca nu va fi obligatoriu sa se aplice aceste proceduri importurilor de marfuri puse in circulatie pe piata unei alte tari de catre detinatorul dreptului sau cu consimtamentul sau si nici la marfurile in tranzit.
 14. In sensul prezentului Acord:
 - a. expresia "marfuri de marca contrafacuta" desemneaza toate marfurile, inclusiv ambalajul lor, care poarta fara autorizare o marca de fabrica sau de comert care este identica cu marca de fabrica sau de comert inregistrata valabil pentru marfurile respective, sau care nu poate fi distinsa in aspectele sale esentiale de aceasta marca de fabrica sau de comert, si care prin aceasta aduce atingere drepturilor titularului marcii respective in baza legislatiei tarii de import;
 - b. expresia "marfuri pirat care aduc atingere dreptului de autor" desemneaza toate copiile facute fara consimtamentul detinatorului dreptului sau al unei persoane valabil autorizate de catre acesta in tara de productie si care sunt facute direct sau indirect pe baza unui Articol, in cazurile in care realizarea acestor copii ar fi constituit o atingere dreptului de autor sau unui drept conex in baza legislatiei tarii de import